

Bo odklenkalo neredu?

Državni podsekretar Jože Arzenšek pojasnjuje, kaj vse bo zdravstvo pridobilo s skupnimi postopki naročil

dogodki dneva/3

Krvava noč na štajerskih cestah

V treh nesrečah so umrli trije vozniki

kronika/7

Prvi kilometri

Mitsubishi colt

Domača predstavitev Nissan X-trail, smart forfour (levo) in peugeot 407

Slovenija v EU

Spremembe so, toda majhne na kolesih/19-23

Vreme

Na Primorskem bo pretežno jasno, drugod zmerno do pretežno oblačno. Predvsem v vzhodni in jugovzhodni Sloveniji bodo občasno še manjše padavine. Jutranje temperature bodo od 7 do 13, dnevne od 13 do 18, na Primorskem do 22 °C.

jutranje

DELO

Ljubljana, sobota, 29. maja 2004 / leto XLVI / št. 124 / odgovorni urednik: Darianj Košir / cena: 170 SIT, 9 HRK

Natisnjenih 107.700 izvodov

☆☆

Na Svetem sedežu – Anton Rop med pogovorom s papežem Janezom Pavlom II. v Vatikanu.

Premier Rop za vatikanskimi zidovi

Vatikanski sporazum tudi uradno velja

Predsednik slovenske vlade in vatikanski državni tajnik sta izmenjala ratifikacijski listini – Papež povabljen v Slovenijo

Rim – Predsednik slovenske vlade Anton Rop je uradno obiskal Sveti sedež, ko pa je tam s kolegom Angelom Sodanom izmenjal ratifikacijsko listino, je začel veljati tudi sporazum o pravnih vprašanjih med Svetim sedežem in Slovenijo, bolj znan kot »vatikanski sporazum«. Urejal bo odnose med katoliško cerkvo na Slovenskem in slovensko državo, ki so bili, tako je ocenil tudi papež Janez Pavel II., že doslej dobri. Skladno z uradnimi ocenami na obeh straneh naj sporazum ne bi ničesar spreminjal, le utrjeval in razvijal bo dosedanje dobro sodelovanje.

Od našega dopisnika

Današnji dogodek je zgodovinski, je gost iz Slovenije pozdravljen državni tajnik kardinal Angelo Sodano, ki je že od začetka sodeloval pri nastajanju sporazuma. Povedal je, da so se odnosi med Slovenijo in Vatikanom pravzaprav začeli že v začetku krščanske ere, saj je papež Štefan II. ustanovil koprsko škofijo že v šestem stoletju, papež Adrijan II. pa je v devetem stoletju dovolil uporabo slovenskega jezika pri liturgiji.

Po hudih časih komunistične Jugoslavije je bil Vatikan med prvimi državami, ki so priznale samostojno in neodvisno Slovenijo, nato je papež dvakrat obiskal Slovenijo in razglasil za blaženega Antona Martina Slomška, je zgodovino odnosov predstavil kardinal Sodano.

Predsednika vlad, slovenske in papeške, sta se po izmenjavi ratifikacijskih listin precej obširno pogovarjala o nadaljnjem sodelovanju, pa tudi o mednarodnih odnosih. Kakor je povedal premier Anton Rop, sta govorila o šolstvu, obrambi in tudi o bogoslužju v zaporih. Menila sta, da se sodelovanje razvija razmeroma dobro, nista pa se posebej pomudila pri verouku v šolah, saj je po Ropovih besedah verska vzgoja zagotovljena že v zasebnih šolah.

Kar zadeva mednarodno politiko, v kateri je med Vatikanom in Slovenijo veliko stičnih točk in podobnih stališč, sta obravnavala razmere na Balkanu in podprla njegovo približevanje Evropski uniji, če bodo seveda tamkajšnje države izpolnjevale merila, ki jih postavlja Unija.

Beseda je bila tudi o krščanskih koreninah Evrope in njihovem morda bolj izrazitem omejanju v novi evropski ustavi. Rop je sogovornika seznanil s slovenskim stališčem, da je več bistveno pomembnejših vprašanj, ki jih morajo rešiti evropske države, preden se lahko začnejo pogovarjati o koreninah v preambuli. Slovenija pa, tako je poudaril slovenski premier, omembi krščanskih korenin nikakor ne nasprotuje.

Posebej slovesno doživetje je bil za slovensko delegacijo sprejem pri papežu Janezu Pavlu II., ki je bil po mnenju poznavalca za stopnjo višje od ustaljenega ce-

remoniala ob podobnih dogodkih. Sporazum, ki je pravkar začel veljati, dokazuje, da si Slovenija prizadeva za ohranitev dobrih odnosov z Apostolskim sedežem, je rekel pogovar rinskokatoliške cerkve.

Prepričan sem, da bo Slovenija lahko učinkovito prispevala svoj delež pri graditvi razširjene Evrope, ker se lahko navdihuje iz krščanskih vrednot, ki so integralni del njene zgodovine in kulture. Tem vrednotam naj ostane vedno zvesta, je vzkliknil papež. Bog blagoslovi predrago Slovenijo, je sklenil svoj nagovor Janez Pavel II. in pozneje je v pogovoru s premierom Ropom obljubil, da bo še enkrat obiskal Slovenijo, če bo le mogel.

Anton Rop je papežu izročil pozlačeno kopijo kelih, ki ga je oblikoval Jože Plečnik. Janez Pavel II. pa je slovenskemu premieru dal zbirko dvajsetih zlatnikov, ki so jih v Vatikanu izdali ob lanskem 25. obletnici njegovega pontifikata. Vlada delegacija je obisk končala z ogledom papeževe za sebnice kapele Odršenikove matere, ki jo je poslikal Prešernov nagrajenec Marko Rupnik.

Tone Hočevar

Tema dneva

Sporazum velja, papež je zadovoljen

Posebno slovesno je bilo včeraj dopoldne za vatikanskimi zidovi. Po dolgih letih in pre mnogih drobnih in manj drobnih zapletih je do apostolskih palač in do veljavnosti pritom tako imenovani vatikanski sporazum, dogovor o reševanju pravnih vprašanj med slovensko državo in katoliško cerkvo, kar pravzaprav pomeni med vatikansko in slovensko državo. Sporazum, ki zdaj že velja, je namreč sklenjen med dvema državama, ni kakšen prijateljski dogovor med slovensko katoliško skupnostjo in slovensko državo, čeravno se je zadnja leta včasih zdelo tako.

Z ratificiranim sporazumom v rokah je za vatikanske zidove pritom slovenski premier, ki so ga pričakali, da ga lepše in bolj skoraj ne bi mogli. Več kot očitno je, da so na Svetem sedežu dajali listini, ki naj v prihodnje ureja odnose s slovensko državo, precej večji pomen, kakor je bilo to lahko videti iz Ljubljane. Vse, kar je bilo napetega in nesporočnega čutili v zraku, dokler je sporazum čakal na svoj navadni zemeljski žegen na slovenskem političnem nebu, je izginilo iz vatikanskih soban že v trenutku, ko so v Ljubljani sporazum ratificirali. Samo nekaj ur je tedaj minilo do imenovanja dotodanjega ljubljanskega nadškofa in metropolita za prefekta kongregacije za redovnike, se pravi šefa enega izmed cerkvenih ministrstev. Imenovanje je bilo sicer osebno, nikakor ne nacionalno, ker je cerkev univerzalna, nadnacionalna, ampak do tistega trenutka noben cerkveni dostojanstvenik slovenskega rodu ni segel tako visoko.

Tudi zdaj, ko sporazum že velja, se zdi, da ga kot bolj tehtnega in zgodovinskega ocenjujejo v Vatikanu kakor v Ljubljani. Zakaj je tako, bo morda že kmalu bolj jasno. Morda tedaj, ko bodo, prav tako v Vatikanu in ne v Ljubljani, izbrali in imenovali novega ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita. Takrat bodo v apostolskih palačah pokazali, kakšne načrte imajo v Slovenijo, ki je podpisala in ratificirala sporazum o pravnih vprašanjih. Bodo izbrali pastirja, ki bo poskušal združevati katoliško občestvo in vplivati na zblíževanje vseh Slovencev, ne glede na pripadnost cerkveni instituciji, ali morda večšega politika, odločnega, celo trdega moža, ki bo stal na okopih in branil katoliški svet pred sovragom, vidnim in nevidnim?

Slovenski premier se je za vatikanskimi zidovi pogovarjal o marsičem. O novem nadškofu, ki bo gotovo pomembna osebnost slovenskega javnega in političnega življenja, se ni. Odločitev je notranja zadeva cerkvene države.

Tone Hočevar

Deset odstotkov Renaultove naložbe v Novem mestu Vladni pospešek Revozu

Matej Kovač je povedal, da bo vlada dala francoskemu proizvajalcu 40 milijonov evrov nepovratnih sredstev

Ljubljana – Francoski izdelovalec vozil Renault se je dokončno odločil, da bo novomeška tovarna Revoz vključena v proizvodnjo enega njegovih modelov, so včeraj sporočili iz Revoza. Kot zatrjujejo v novomeški tovarni vozil, je »k Renaultovi odločitvi veliko pripomogla tudi odločitev slovenske vlade, da bo prispevala 10 odstotkov vrednosti naložbe v nov projekt, katerega skupna vrednost je ocenjena na 400 milijonov evrov.

Direktor vladne agencije za gospodarsko promocijo Slovenije in tujih naložb Matej Kovač je včeraj za Delo povedal, da bo naša država v naložbi sodelovala zgolj z nepovratnimi sredstvi. »Štirideset milijonov evrov bo mo vložili v treh letih. Prihodnje leto 30 odstotkov, 2006. leta 40 odstotkov in v letu 2007 še 30 odstotkov predvidenega denarja,« je pojasnil Kovač. »Višine letnih naložb so orientacijske narave.

Če bo torej Renault investiral manj, kot je predvidel, bo sorazmerno manjši tudi delež državne naložbe. V vsakem primeru ta ne bo presejala desetih odstotkov. Tudi višina državne naložbe ne bo naraščala. Če bo torej Renault investiral več, kot je predvidel, bo država še vedno ostala pri začetnih 40 milijonih evrov,« je še dodal Kovač.

Kot smo poročali že prejšnji teden, bo povečan obseg proizvo-

dne v Sloveniji prinesel tudi okoli 700 novih delovnih mest v tovarni in približno enako število delovnih mest pri dobaviteljih delov in storitev, so še sporočili iz Revoza. V Revozu bodo po novem izdelovali naslednika twinga s kodnim imenom X44, hkrati pa bodo poleg francoske tovarne Flins edini izdelovali clia.

Več o Renaultovih novih avtomobilih in poslovnih načrtih na 19. in 21. strani. Primož Cirman

Advertisement for a 10% discount on May 30, 2004. Features a woman looking at a large cake with candles. Text includes '10% To nedeljo, 30. maja 2004.' and 'Priznajmo skupaj!'.

Anketa Dela Kdo v evropski parlament

Zdaj kaže, da bo LDS dobila tri sedeže, SDS dva ter NSi in ZLSD po enega – Nosilci list inajo veliko prednost

Ljubljana – Čez dva tedna se bo za sedem slovenskih sedežev v evropskem parlamentu na volitvah potegovalo trinajst list kandidatov. Veliki skok pa bo uspel, tako kaže tokratna telefonska javnomnenjska raziskava, le štirim strankam: liberalni demokraciji s tremi sedeži, slovenski demokrati stranki z dvema in s po enim Novi Sloveniji in Združeni listi socialnih demokratov.

Anketarji Delove agencije Stik so najprej povprašali po udeležbi volitev za evropski parlament. Od 719 anketiranih jih je 383 (53,3 odstotka) odgovorilo, da bodo zagotovo šli voliti, odgovor verjetno jih je izbralo 133 (18,5 odstotka), verjetno ne 43 (6 odstotkov) in zagotovo ne 94 (13,1 odstotka), medtem ko 66 (9,2 odstotka) anketiranih ni želelo odgovoriti ali pa se še niso odločili.

Na vprašanje Katero listo bi volili, če bi bile volitve to nedeljo?, so odgovarjali le tisti anketirani (skupaj 516), ki se bodo zagotovo ali zelo verjetno udeležili evropskih volitev. Ker so anketirali po telefonu, so ob imenu liste kandidatov navedli tudi ime nosilca liste, čeprav to ni institucionalizirano. Nosilec liste namreč ne dobi avtomatično mandata, če njegova stranka dobi sedež v evropskem parlamentu, temveč ga lahko z večjim številom prednostnih glasov (prednostni glas ni obvezen, volivce se sam odloči, ali ga bo dodelil ali ne) prehitel kandidat, ki ga je stranka uvrstila za njim.

Anketirani so največ glasov dodelili Liberalni demokraciji Slovenije, za osem odstotkov za njo zaostaja Slovenska demokratska stranka, ki ji zelo tesno sledi Nova Slovenija, na četrtem mestu je Združena lista slovenskih demokratov. Pet strank (med temi je samo ena zunajparlamentarna) je zbralo manj kot deset odstotkov, a več kot odstotek glasov, štiri so ostale s po enim odstotkom.

Če sklepamo po tej raziskavi, približno četrtina volivcev ne bo izkoristila prednostnega glasu in

Volitve v evropski parlament

Katero listo bi volili, če bi bile volitve to nedeljo?

Koliko sedežev bi pripadalo listi

- LDS 23,3%
- SDS 15,3%
- NSi 13,2%
- ZLSD 10,3%
- SLS 7,0%
- SNS 5,8%
- SMS 3,5%
- SJN 2,7%
- SZG 1,6%
- DS 0,8%
- SEG 0,8%
- SSN 0,2%
- NSD 0,2%
- ne vem 15,5%

DELO N = 516 (samo tisti, ki bi se volitev zagotovo ali verjetno udeležili)

Advertisement for INTERALTA windows and doors. Text includes 'www.interalta.si', 'INTERALTA', 'PREPROSTO OKNO V SLOVENSKE DOM', 'PVC okna in vrata', and contact information for various locations.

Advertisement for 'NOVA OKNA' (New Windows) in Celje. Text includes 'Koliko sta so vaše okna bolj varna in hladna', 'NOVA OKNA', 'prednost je v kvaliteti!', 'CELJE 060 12 24 www.milk-ce.si'.

Advertisement for Opel Vectra caravan. Text includes 'Nova Opel Vectra karavan', 'Opel Vectra karavan, razkošje prostora, eleganca in moč', 'motorizacija 1.9 CDTI s 120 KM in 150 KM', and 'Opel Vectra karavan, razkošje prostora, eleganca in moč'.